

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: Y. M.**, zastoupena JUDr. Drahoslavem Sojkou, advokátem, se sídlem Rosice u Brna, Palackého nám. 46, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 630/2003 - 41 ze dne 20. 4. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 55 Az 630/2003 - 41 ze dne 20. 4. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 5364/VL - 10 - C10 - 2001 ze dne 19. 3. 2003, kterým nebyl stěžovatelce udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o azylu“), a kterým bylo zároveň rozhodnuto o tom, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá, že v průběhu správního řízení před žalovaným nebyl správně zjištěn skutkový stav, z něhož pak žalovaný vycházel. To pak vedlo k nesprávnému posouzení právní otázky v řízení před soudem a v konečné fázi

k nesprávnosti napadeného rozsudku, který je podle stěžovatelky navíc i nepřezkoumatelným a nejasným. Žalovaný vycházel z nesprávného názoru, že stěžovatelka požádala o azyl z ekonomických důvodů. To je sice pravdou, ale tato skutečnost byla důsledkem stěžovatelčina náboženského pronásledování. V řízení před žalovaným došlo k porušení § 3 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť žalovaný při svém rozhodování nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a azylové řízení nebylo vedeno tak, aby posílilo víru v milosrdenství a lidskou solidaritu jako základ spravedlivé možnosti pomáhat v tísni a zoufalství nešťastným lidem. Napadené rozhodnutí není přesvědčivé, nebyl zjištěn skutkový stav věci a žalovaný si neopatřil pro své rozhodnutí potřebné podklady. Kromě toho nebyla stěžovatelce dána možnost vyjádřit se k podkladu rozhodnutí ani ke způsobu jeho zjištění a navrhnout jeho doplnění. Když byla stěžovatelka osobně vyslechnuta, byla vždy v takovém duševním rozpoložení, že ani nemohla mluvit, ničemu nerozuměla, a proto nebyla schopna vyslovit zásadní myšlenku nebo navrhnout rozhodující důkaz. Stěžovatelka dále popisuje situaci v zemi svého původu a dovozuje, že splňuje všechny náležitosti uvedené v § 14 zákona o azylu a je v jejím případě dán důvod k udělení azylu z humanitárních důvodů. Stěžovatelka také namítá, že žalovaný se nedostatečně zabýval otázkou existence překážky vycestování. Z těchto důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, kromě toho žádá o přiznání odkladného účinku jí podané kasační stížnosti.

Žalovaný uvádí, že stěžovatelka setrvává na svých již krajským soudem vypořádaných žalobních námitkách a prostřednictvím kasační stížnosti vyjevuje, co mělo být přijato ke zvážení, navíc okolnosti, které nyní stěžovatelka nově uvádí, nemohly být ve správním řízení zváženy, neboť tehdy je stěžovatelka neuváděla. Žalovaný proto navrhuje odmítnutí kasační stížnosti s poukazem na § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatelka v průběhu správního řízení uváděla, že do České republiky přicestovala v květnu 2001. S manželem, který poté zemřel, přicestovala do Arménie z Ázerbajdžánu, kde jim nadávali, že jsou Turci. Po smrti manžela tam stěžovatelka nemohla zůstat sama, navíc v maringotce, kde bydlela, nebyla elektřina, plyn ani voda a byla tam zima. Bezprostřední okolností, která předcházela stěžovatelčinu odchodu ze země původu, byla skutečnost, že nic neměla a důchod ještě nedostávala. O azyl požádala stěžovatelka za situace, kdy její syn si musel každý rok prodlužovat pobyt, což stojí peníze, ale ty stěžovatelka neměla. Synovi se zde líbilo a po smrti stěžovatelčina manžela ji vyzval, ať za ním přijede. S podklady pro rozhodnutí žalovaného se stěžovatelka seznámit nechtěla, ani nechtěla navrhnout jejich doplnění. Žalovaný dospěl k závěru, že stěžovatelkou uváděné důvody nejsou důvody, pro které by jí měl být udělen azyl, a azyl jí neudělil. Zároveň rozhodl o neexistenci překážky vycestování. Rozhodnutí žalovaného stěžovatelka napadla žalobou, v níž namítala, že žalovaný porušil § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 správního řádu, přitom svoji argumentaci omezila na citaci těchto ustanovení. Dále stěžovatelka namítala porušení § 12 zákona o azylu, neboť měla za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu, a to nejméně pro vztažení překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Krajský soud její žalobu zamítl, neboť dospěl k závěru, že stěžovatelka skutečně neuvedla žádný z důvodů, pro které by jí měl žalovaný udělit azyl, navíc žalovaný neporušil ani žádné ze stěžovatelkou namítaných ustanovení správního řádu. Rozsudek byl stěžovatelce doručen dne 17. 5. 2004 a stěžovatelka jej dne 27. 5. 2004 napadla kasační stížností.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou, přitom je podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Pokud jde o uplatněné kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s., stěžovatelka na žádný z nich výslovně nepoukazuje. Z obsahu kasační stížnosti však Nejvyšší správní soud dovozuje, že namítá-li stěžovatelka, že v průběhu správního řízení před žalovaným nebyl správně zjištěn skutkový stav, z něhož pak žalovaný vycházel, a namítá-li v této souvislosti i porušení jiných pravidel v řízení před žalovaným, pak míří na vady řízení před žalovaným, pro které mělo být jeho rozhodnutí krajským soudem zrušeno. Jde tedy o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nalézají-li tato tvrzení svoji oporu ve stěžovatelčiných tvrzeních, kterými proti rozhodnutí žalovaného brojila již v žalobě, byť se v ní stěžovatelčina argumentace omezila na pouhou citaci příslušných ustanovení správního řádu, pak jsou tato tvrzení nyní namítána podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a § 104 odst. 4 s. ř. s. přípustně. V této části se tedy Nejvyšší správní soud kasační stížností mohl zabývat. Pokud však dále stěžovatelka popisuje situaci v zemi svého původu a dovozuje, že splňuje všechny náležitosti uvedené v § 14 zákona o azylu a je v jejím případě dán důvod k udělení azylu z humanitárních důvodů, namítá-li kromě toho, že se žalovaný nedostatečně zabýval otázkou existence překážky vycestování, v této části naopak kasační stížnost přípustnou není. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je kasační stížnost mimo jiné nepřípustná tehdy, pokud se opírá o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Pokud tedy stěžovatelka v žalobě namítala jen pochybení žalovaného při aplikaci § 12 zákona o azylu, když vyjadřovala své přesvědčení, že důvody pro udělení azylu tam podávané splňuje, pak předmětem přezkumu krajským soudem, jimiž je podle § 75 odst. 2 s. ř. s. zásadně determinována jeho přezkumná činnost, neučinila ani otázku neudělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu, ani samotný rozsah, v jakém se žalovaný zabýval překážkou vycestování podle § 91 zákona o azylu. Tyto námitky tedy nyní nemůže přípustně uplatňovat v kasační stížnosti, neboť ta principiálně směřuje proti tomu, jak při soudním přezkumu rozhodl k uplatněným žalobním bodům krajský soud.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně a přípustně uplatněného kasačního důvodu přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Namítá-li stěžovatelka, že v průběhu správního řízení před žalovaným nebyl správně zjištěn skutkový stav, z něhož pak žalovaný vycházel, tomuto tvrzení nelze přisvědčit. Krajský soud vycházel ze spisového materiálu, z něhož vycházel i žalovaný ve správním řízení, přitom vůči rozsahu provedených důkazů, jež byly podkladem pro rozhodnutí žalovaného, stěžovatelka v průběhu řízení ničeho nenamítala. Jak vyplývá z protokolu o pohovoru konaném dne 10. 10. 2001, stěžovatelka poté, kdy byla seznámena s rozsahem podkladů, na základě kterých bude žalovaný rozhodovat, žádné konkrétní návrhy na doplnění dokazování neučinila. Navíc poukazovala-li v průběhu správního řízení stěžovatelka toliko na potíže ekonomického charakteru, pak tato její tvrzení potřebu dalšího dokazování ze strany žalovaného nevyvolala. Nemůže tu být jakkoli relevantním nynější tvrzení stěžovatelky, podle něhož když byla stěžovatelka osobně vyslechnuta, byla vždy v takovém duševním rozpoložení, že ani nemohla mluvit, ničemu nerozuměla, a proto nebyla schopna vyslovit zásadní myšlenku nebo navrhnout rozhodující důkaz. Povinností účastníka návrhového správního řízení, jímž je řízení o udělení azylu, je předně tvrdit skutečnosti, na základě nichž se domáhá vydání určitého rozhodnutí (v daném případě rozhodnutí o udělení azylu), a dále pak ohledně těchto skutečností předložit návrhy důkazů, které jsou mu známy. Povinnost podávaná z § 34 odst. 3 správního řádu se totiž vztahuje i na řízení o udělení azylu. Že by

ekonomické důvody stěžovatelky, které ostatně v úvodu své kasační stížnosti sama nezpochybňuje, byly způsobeny jejím pronásledováním z náboženských důvodů, v tomto směru stěžovatelka v průběhu správního řízení ničeho netvrdila a žádný návrh na dokazování v tomto směru neučinila. Za této situace nelze přisvědčit tomu, že by podklady, z nichž žalovaný vycházel, vykazovaly znaky neúplnosti. Žalovaný na základě dokazování, jehož potřeba z průběhu správního řízení vyplynula, k závěrům o neexistenci azylově relevantních důvodů mohl dospět důvodně. Považoval-li tedy krajský soud na základě uplatněných žalobních námitek dokazování, jak je provedl žalovaným, dostatečným, pak Nejvyšší správní soud neshledává v takovém jeho závěru jakékoli pochybení a neztotožňuje se s názorem stěžovatelky, že pro vady řízení před žalovaným v žalobě namítané, spočívající v nedostatečném rozsahu dokazování, bylo důvodu ke zrušení jeho rozhodnutí.

Tvrdí-li stěžovatelka dále, že jí žalovaným nebyla dána možnost vyjádřit se k podkladu rozhodnutí ani ke způsobu jeho zjištění a navrhnout jeho doplnění, toto tvrzení neodpovídá obsahu správního spisu. Dne 10. 10. 2001 a poté opětovně dne 11. 3. 2003 totiž stěžovatelka s podklady rozhodnutí seznámena byla. Ponechala-li bez využití možnost učinění návrhu na doplnění dokazování, nelze tuto skutečnost přičítat k tíži žalovaného. Krajský soud tedy nepochybil ani při posuzování této otázky, když i v této části shledal stěžovatelčinu žalobu nedůvodnou.

Nejvyššímu správní soudu tedy po posouzení řádně a přípustně uplatněných námitek stěžovatelky nezbývá než uzavřít, že krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného z důvodů, které namítal v žalobě, jež mířily na porušení procesních ustanovení správního řádu, rušit neměl. Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl, aniž by shledal důvod nařizovat ústní jednání ve věci, jak stěžovatelka navrhovala. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu